

Alkuaineiden analysointi ja talteenotto lietteestä – INKI hankkeen tuloksia

Tutkijatohtori Siiri Perämäki

Sisältö

- Jätevesilietenäytteistä
- Alkuaineiden määrät lietteessä
- Alkuaineiden talteenotto
- Liete raaka-aineena

Kuva: www.neuchemie.com

Lietenäytteet Nenäinniimestä

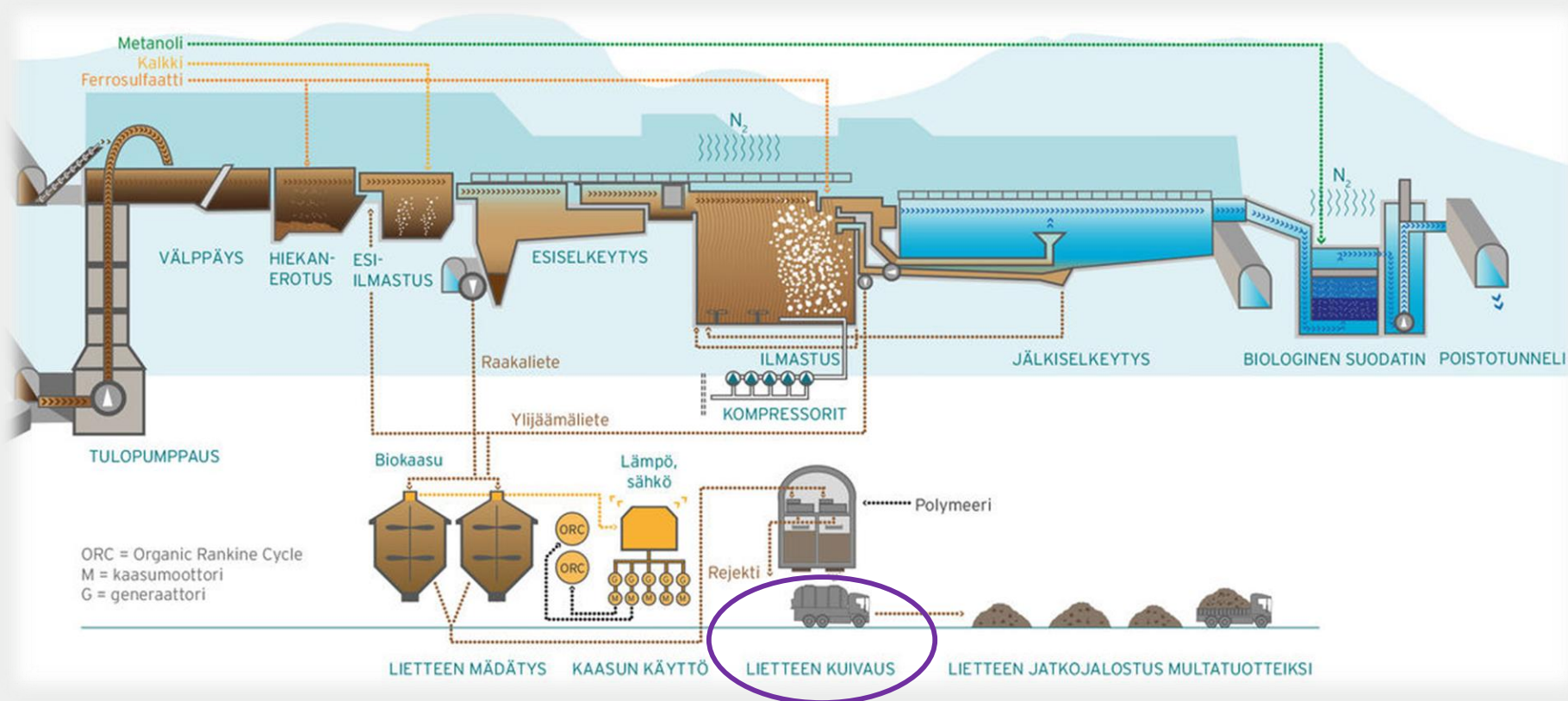
- 155 000 asukkaan jätevedet
- 35 600 m³ /pvä
- 12 000 t lietettä vuodessa

Kuva: www.js-puhdistamo.fi

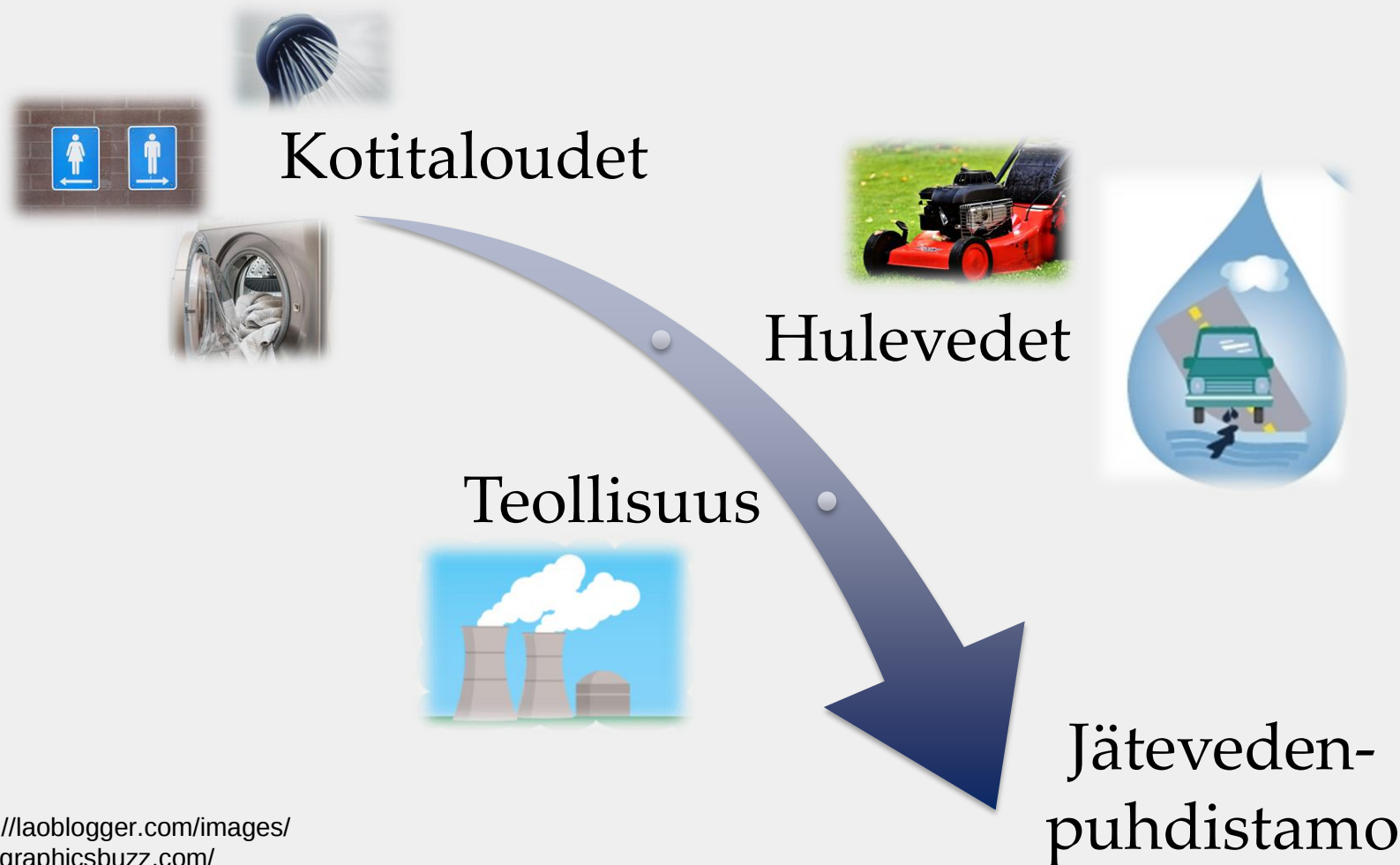

Puhdistusprosessi

Kuva: www.hsy.fi

Mistä alkuaineita tulee jätevedeen?

Kuvat: <http://laoblogger.com/images/>
<http://www.graphicsbuzz.com/>

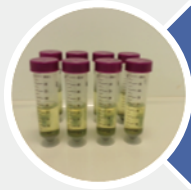
Alkuainepitoisuuksien määrittäminen

Kuivaus

Jauhaminen

Liuotus

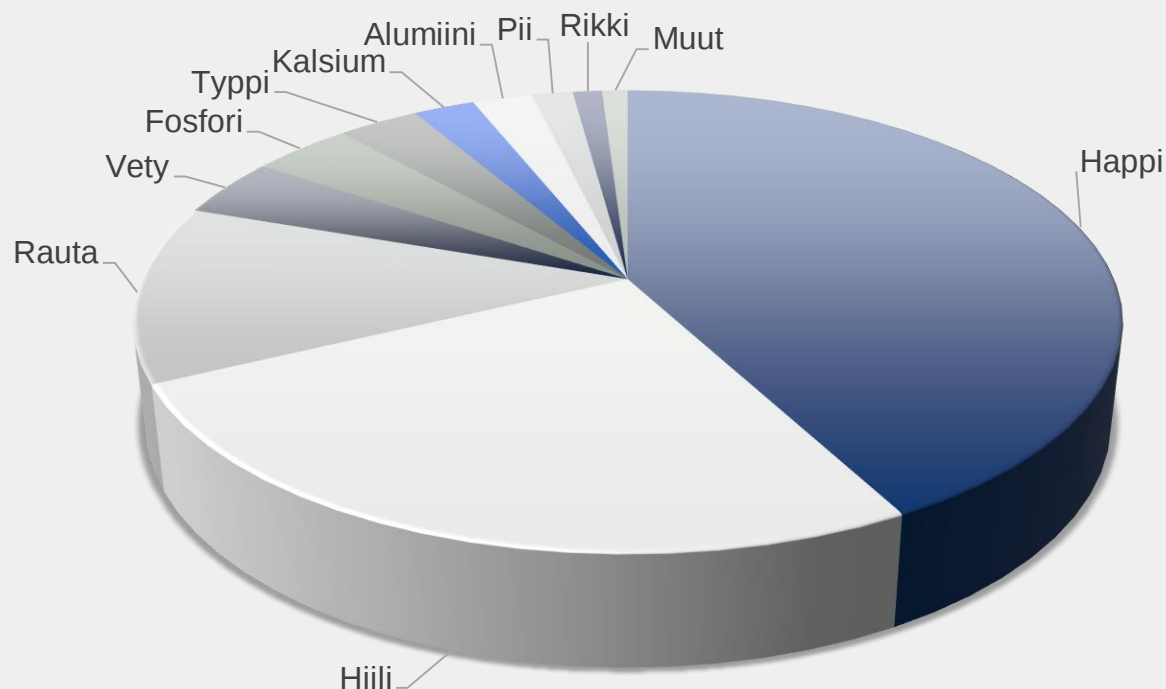
Analyysi

Alkuaineiden määrät lietteessä

- 61 alkuainetta analysoitiin
- Harvinaiset maametallit: 0,03-260 g/t
- Jalometallit: (0,003)-1,3 g/t

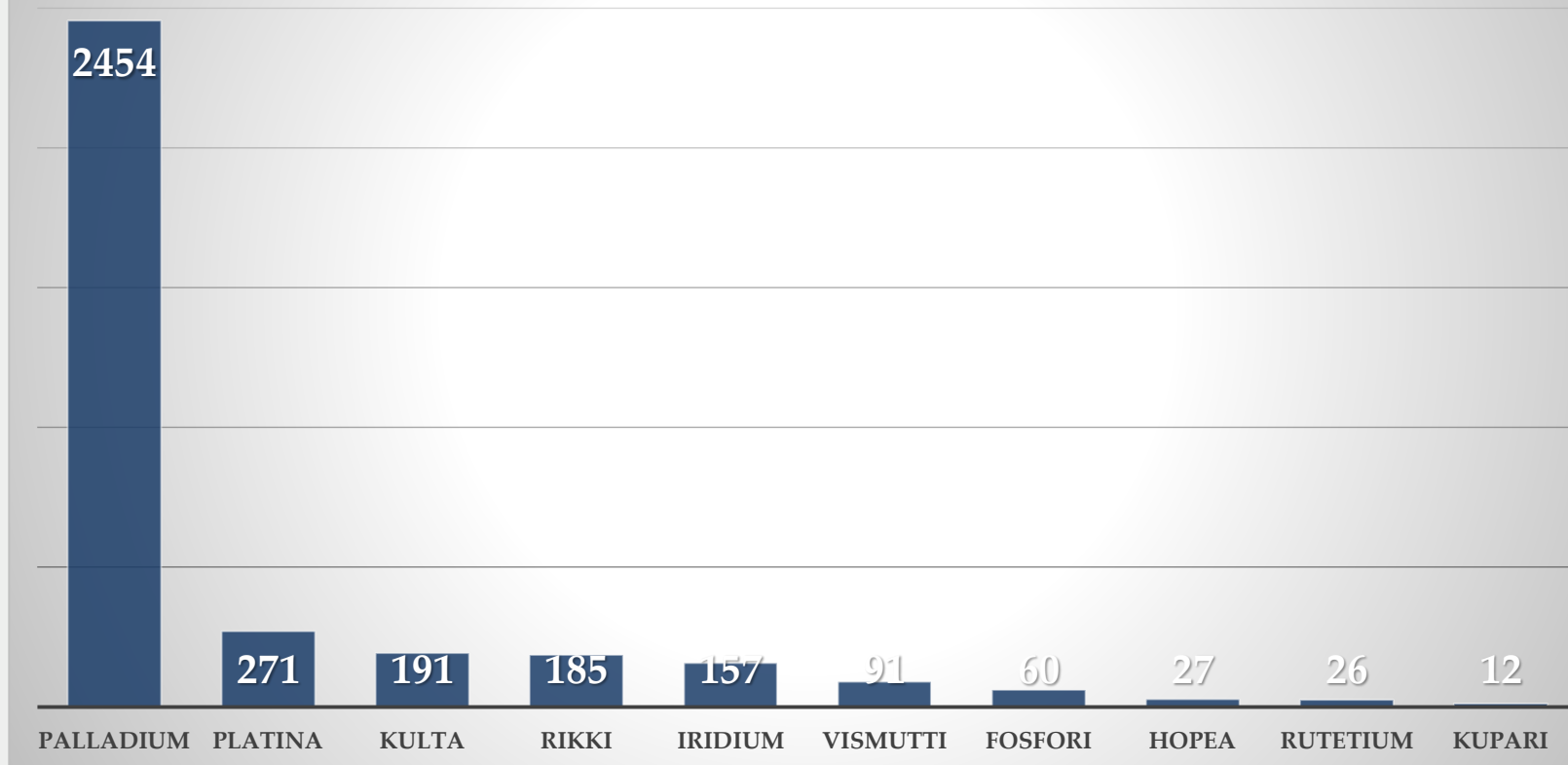
Kuivatun lietteen koostumus

Määrät verrattuna maankuoreen¹

Kuivatun lietteen pitoisuuden suhde maankuoren pitoisuuteen

¹R.L. Rudnick, S. Gao, Composition of the Continental Crust, Treatise on Geochemistry, 2003, 3, 1-64.

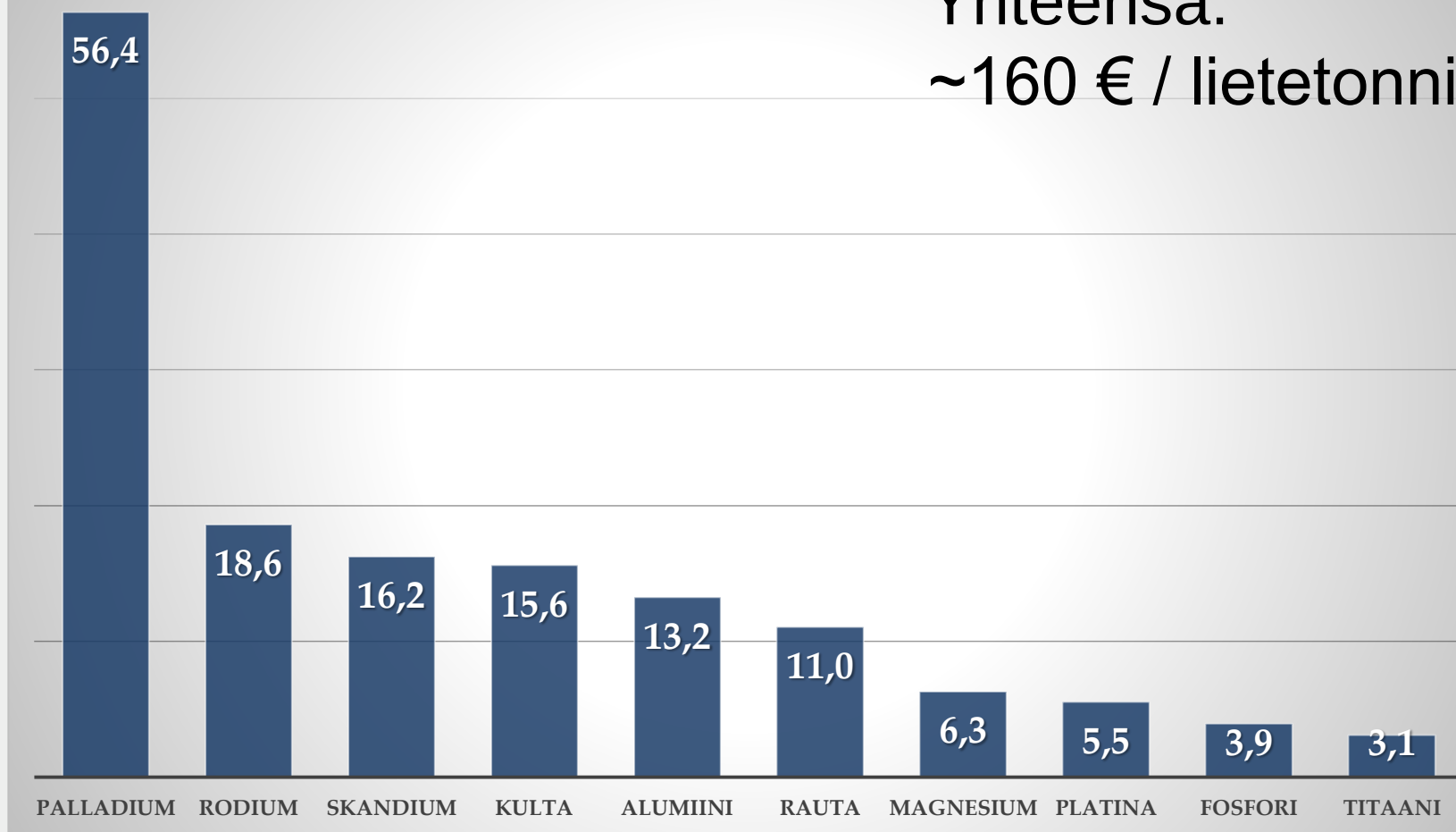

Taloudellinen potentiaali

Alkuaineen arvo €/ kuivattu lietetonni

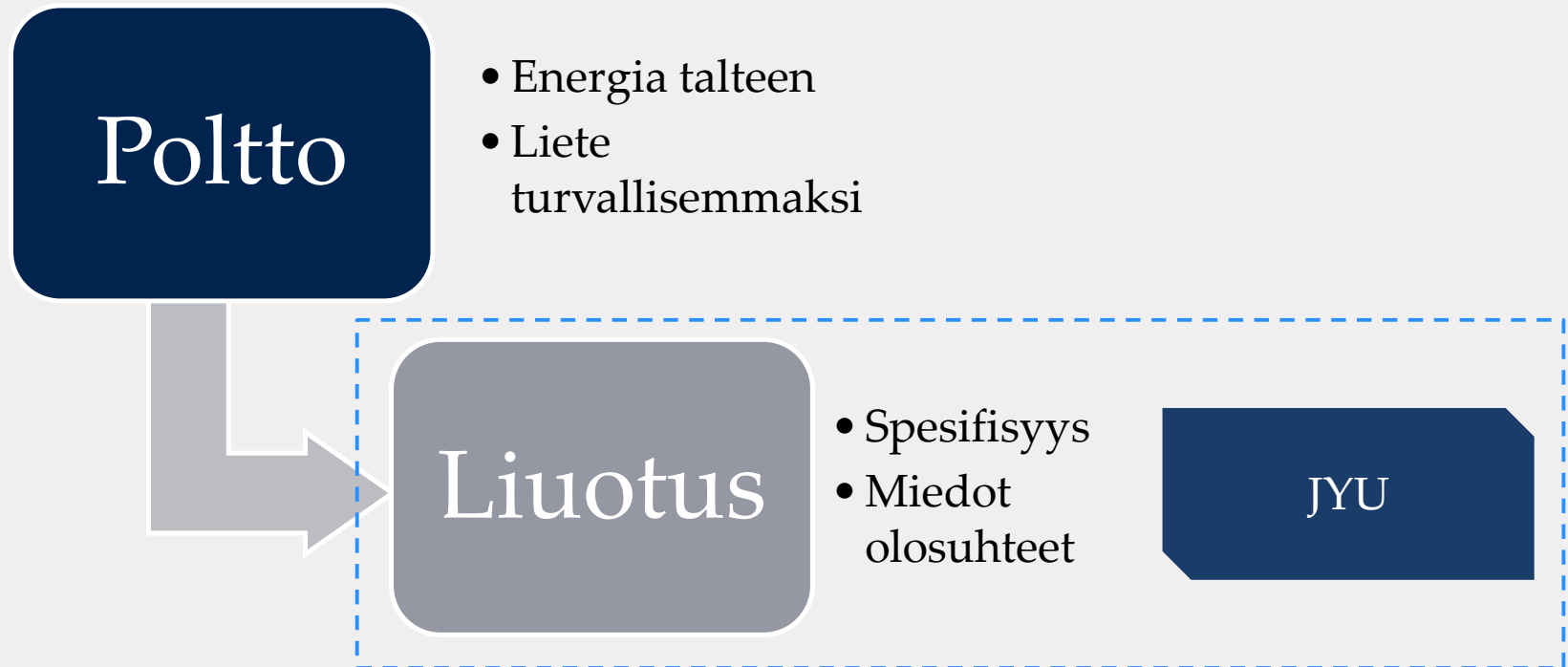
Yhteensä:

~160 € / lietetonni

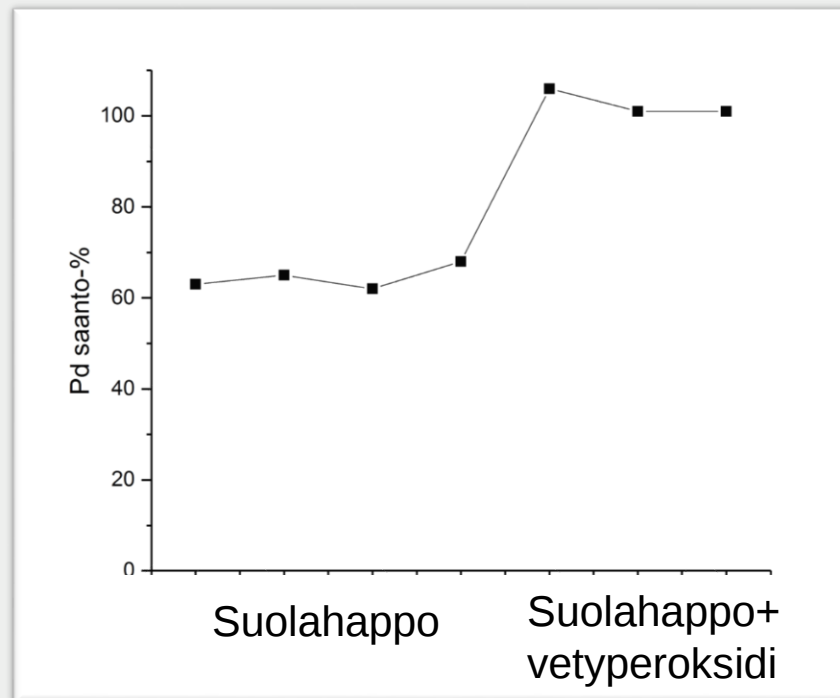
Talteenottomenetelmien kehitys

Liuotuksen optimointi

- Erilaiset hapot ja happoseokset
- Tehokkain liuotus: suolahappo + vetyperoksidi

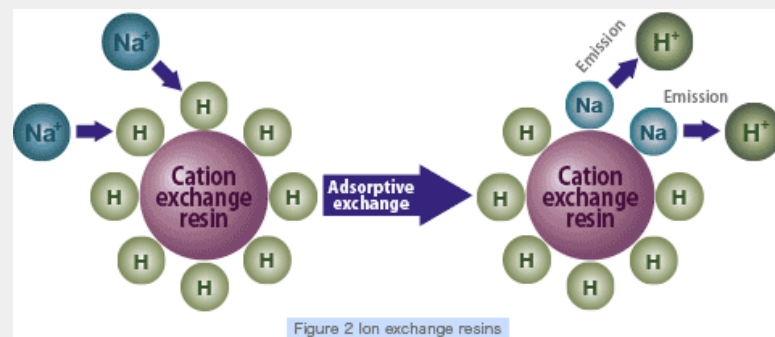
Talteenotto liuoksesta

Poltto

Liuotus

Talteenotto
liuoksesta

- Fosfori
- Palladium ja cerium

Kuvat: www.astom-corp.jp, chemskills.com

Fosforin talteenotto²

²R. Budhathoki, A. Väisänen, Particle size based recovery of phosphorus from combined peat and wood fly ash for forest fertilization, Fuel Processing Technology, 146 (2016) 85-89.

Palladiumin talteenotto

- Ioninvaihdin Dowex 21K Cl⁻
- Talteenotto palladiumille 95%
- Hyvin selektiivinen
- Palladium voidaan pestä hartsista pois

Kuva: <https://evoquaadvantage.com>

Käsittelyprosessi

Poltto

- Energia talteen

Liuotus

- Jäännös esim. maanrakennukseen

Ioninvaihto

- Palladium
- Harvinaiset maametallit

Saostus

- Alumiinifosfaatti

Mitä voitaisiin saada rekallisesta lietettä?

30 tonnia lietettä

0,4 tonnia
fosforia

3 kg harvinaisia
maametalleja

13 g palladiumia

Eli rekallisesta lietettä...

3 palladiumsormusta

Harvinaisia maametalleja 600:n kännykkään

Lannoitus 20 peltihehtaarille

Lietteessä on potentiaalia!

INKI-tiimi:

- Ari Väisänen, Virva Kinnunen, Hanna Halonen, Otto Dahl

Kiitos!

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020